

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3963/2543

นาย นิทัศน์ ละอองศรีโจทก์ นาย สุรินทร์ แสงขำจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ มาตรา 4, ป.อ. มาตรา 175, ป.อ. มาตรา 177, ป.อ. มาตรา 91, ป.อ. มาตรา 78, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2497 มาตรา 4, ป.วิ.อ. มาตรา 2, ป.วิ.พ. มาตรา 94

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่โจทก์ออกเช็คสั่งจ่ายเงินจำนวน 500,000 บาทให้แก่จำเลยนั้น เป็นการออกเช็คเพื่อค้ำประกันเงินกู้ที่โจทก์กู้ไปจากจำเลยจำนวน 120,000 บาทเมื่อจำเลยนำเช็คพิพาทฉบับดังกล่าวไปฟ้องกล่าวหาว่าโจทก์ออกเช็คให้แก่จำเลยเพื่อชำระหนี้เงินกู้โดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ มาตรา 4 จึงเป็นการฟ้องคดีอาญาต่อศาลว่าโจทก์กระทำความผิดการกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานฟ้องเท็จ จำเลยเบิกความในการพิจารณาคดีอาญาของศาลชั้นต้นยืนยันตามฟ้องว่าเช็คพิพาทตามที่จำเลยฟ้องเป็นเช็คที่โจทก์ออกเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้จำเลย เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าโจทก์ออกเช็คพิพาทให้จำเลยยึดถือไว้เพื่อเป็นประกันหนี้เงินกู้ที่โจทก์มีอยู่ต่อจำเลย คำเบิกความของจำเลยย่อมเป็นความเท็จและเป็นข้อสาระสำคัญในคดี เพราะถ้าศาลชั้นต้นฟังว่าเช็คพิพาทโจทก์ออกให้จำเลยเพื่อเป็นการชำระหนี้เงินกู้ ศาลชั้นต้นก็อาจพิพากษาลงโทษจำคุกโจทก์ได้ ดังนั้น จำเลยย่อมมีความผิดฐานเบิกความเท็จ การที่จำเลยฟ้องเท็จและเบิกความเท็จในคดีอาญา ถึงแม้ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์จะพิพากษายกฟ้อง แต่โจทก์ผู้ถูกฟ้องย่อมได้รับความเสียหายจากการกระทำของจำเลย โจทก์เป็นผู้เสียหายตามกฎหมาย การที่โจทก์ออกเช็คพิพาทและเขียนหนังสือประกอบการออกเช็คให้จำเลยมิใช่เพื่อจำเลยนำมาฟ้องเท็จและเบิกความเท็จ โจทก์จึงมิได้ร่วมกระทำความผิดกับจำเลย การที่จำเลยนำความเท็จมาฟ้องโจทก์และเบิกความเท็จนั้น ก็โดยเจตนาให้โจทก์ต้องโทษทางอาญา หากศาลเชื่อว่าเป็นความจริงดังคำฟ้องและคำเบิกความของจำเลยแล้ว โจทก์อาจถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุกได้ ถือว่าเป็นการกระทำที่เป็นภัยร้ายแรงต่อสังคม จึงไม่สมควรรอการลงโทษจำคุก

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2531 จำเลยได้ยื่นฟ้องโจทก์ต่อศาลชั้นต้นในคดีหมายเลขดำที่ ข. 3149/2531 คดีหมายเลขแดงที่ ข.1484/2533 ระหว่างนายสุรินทร์ แสงขำ โจทก์ นายนิทัศน์ ละอองศรี จำเลยว่าโจทก์ได้กระทำความผิดอาญาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2497 โจทก์ว่าโจทก์ได้ลงลายมือชื่อสั่งจ่ายเช็คจำนวนเงิน 500,000 บาท เพื่อชำระหนี้เงินยืมให้แก่จำเลยอันเป็นความเท็จ ความจริงแล้วโจทก์ออกเช็คฉบับดังกล่าวให้แก่จำเลยเพื่อเป็นการค้ำประกันการชำระหนี้เงินกู้ที่โจทก์ได้กู้จากจำเลยไปจำนวน 120,000 บาท และต่อมาจำเลยได้เบิกความเป็นพยานโจทก์ในคดีของศาลชั้นต้นดังกล่าวว่า เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2530 โจทก์ไปพบจำเลยที่บ้านเพื่อขอยืมเงิน 500,000 บาท โดยก่อนหน้านี้ 7 ถึง 8 วัน โจทก์ได้ติดต่อจำเลยมาก่อน จำเลยตกลงให้ยืมเงิน โจทก์จึงได้ออกเช็คให้แก่จำเลย 1 ฉบับจำนวน 500,000 บาท โจทก์ได้ลงลายมือชื่อสั่งจ่ายเช็คดังกล่าวต่อหน้าจำเลย และจำเลยได้มอบเงินให้แก่โจทก์รับไปครบถ้วนแล้วในวันดังกล่าว ต่อมาเมื่อเช็คฉบับดังกล่าวถึงกำหนดในวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2531

จำเลยนำเช็คดังกล่าวไปเข้าบัญชีที่ธนาคารนครหลวงไทย จำกัดสาขาลาดพร้าว เพื่อให้เรียกเก็บเงินตามเช็ค ปรากฏว่าธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงินอ้างเหตุผลว่า "มีคำสั่งให้ระงับการจ่ายเงิน" จำเลยได้ให้ทนายความมีหนังสือทวงถามไปยังโจทก์และผู้สลับหลังเช็ค แต่บุคคลทั้งสามเพิกเฉยไม่ชำระหนี้ตามเช็คให้จำเลย การกระทำของโจทก์เป็นการออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คอันเป็นความเท็จ ความจริงแล้วตามวันที่จำเลยอ้างโจทก์ก็ได้กู้เงินจำเลยจำเลยมิได้มอบเงิน 500,000 บาทให้แก่โจทก์ เช็คฉบับที่จำเลยนำมาฟ้องโจทก์เป็นเช็คค้ำประกันเงินกู้จำนวน 120,000 บาทจำเลยมีอาชีพออกเงินกู้ การให้กู้เงินทุกรายจำเลยมิได้เรียกหลักทรัพย์ค้ำประกัน แต่จะใช้วิธีให้ผู้กู้ออกเช็คให้จำนวน 2 ฉบับ ฉบับแรกส่งจ่ายตรงกับเงินกู้ ฉบับที่สองเป็นเช็คค้ำประกันส่งจ่ายสูงกว่าเงินกู้มาก โจทก์พร้อมที่จะชำระหนี้ให้แก่จำเลย แต่จำเลยไม่ยอมรับ จำเลยบังคับให้โจทก์เบิกความเท็จในคดีที่จำเลยฟ้องนาวาอากาศเอกไพศาล ศรีภักดี มิฉะนั้นจำเลยจะนำเช็คดังกล่าวมาฟ้องโจทก์ โจทก์ไม่ยินยอม จึงถูกจำเลยฟ้องทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาอันเป็นการฟ้องเท็จ และมีผลให้จำเลยต้องเบิกความเท็จ ข้อเท็จจริงที่ว่าโจทก์กู้เงินจำเลยไป 500,000 บาท แล้วออกเช็คส่งจ่ายเงิน 500,000 บาท ให้จำเลยเพื่อชำระหนี้เป็นความจริงหรือไม่ ย่อมเป็นสาระสำคัญในคดี หากศาลเชื่อว่าเป็นความจริงดังที่จำเลยฟ้องและเบิกความโจทก์ก็ต้องถูกลงโทษทางอาญาขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 175, 177 วรรคสอง, 91 ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีมูล ให้ประทับฟ้องจำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 175 และ 177 วรรคสอง ให้เรียกกระทรวงลงโทษทุกกรรมเป็นกระทรวงความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ฐานฟ้องเท็จจำคุก 1 ปี ฐานเบิกความเท็จจำคุก 1 ปี รวม 2 กระทรวงเป็นจำคุก 2 ปี จำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ลดโทษจำเลยหนึ่งในสี่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุกจำเลยกระทรวงละ 9 เดือนรวม 2 กระทรวง เป็นจำคุก 18 เดือน นอกจากนี้แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นจำเลยฎีกา โดยผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "คดีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่าจำเลยกระทำผิดตามฟ้องหรือไม่ กรณีความผิดฐานฟ้องเท็จนั้น เมื่อโจทก์และพยานโจทก์ต่างก็เบิกความว่าเป็นลูกหนี้เงินกู้ของจำเลย และจำเลยก็เบิกความยอมรับว่าโจทก์และพยานโจทก์ต่างเป็นลูกหนี้เงินกู้ของจำเลยจริงและจำเลยยังให้บุคคลอื่นกู้เงินอีกหลายราย พฤติการณ์แห่งคดีน่าเชื่อว่าจำเลยมีอาชีพให้กู้เงินด้วย ดังนั้น ที่จำเลยนำสืบว่าให้บุคคลอื่นกู้เงินโดยไม่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนนั้น จึงไม่น่าเชื่อถือและไม่สมเหตุผล เพราะเมื่อจำเลยเป็นผู้มีอาชีพให้กู้เงินย่อมจะมีความต้องการผลประโยชน์ตอบแทนอันเป็นปกติธรรมดา และในการกู้เงินโดยทั่วไปแล้วผู้กู้ย่อมจะต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกันหนี้เงินกู้ให้แก่ผู้ให้กู้ แต่คดีนี้จำเลยเบิกความยอมรับว่าให้โจทก์กู้โดยไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน แต่จะให้ผู้กู้ออกเช็คชำระหนี้เงินกู้และมีผู้สลับหลังเช็คให้เท่านั้น ซึ่งถ้าเป็นจริงดังคำเบิกความ จำเลยในฐานะมีอาชีพให้กู้เงินย่อมมีโอกาสเสี่ยงต่อการเสียเงินที่ให้กับได้โดยไม่มี ความมั่นคงว่าจะได้รับต้นเงินกู้คืน ดังนั้น การที่จำเลยให้ผู้กู้เงินออกเช็คอีกฉบับหนึ่งก็เพื่อค้ำประกันหนี้เงินกู้และค้ำประกันเช็คฉบับแรกที่ออกเพื่อชำระหนี้เงินกู้ จึงมีเหตุผลให้รับฟังและเป็นไปได้อย่างยิ่งดังที่โจทก์นำสืบว่าโจทก์ออกเช็คพิพาทจำนวนเงิน 500,000 บาท เพื่อค้ำประกันหนี้เงินกู้ของโจทก์ที่ค้างชำระจำเลยจำนวน 120,000 บาทส่วนที่โจทก์ทำหนังสือประกอบการออกเช็คไว้ตามเอกสารหมายเลข 2 หรือ จ.5 ในสำนวนคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ข. 1484/2533 โดยระบุว่าโจทก์ออกเช็คจำนวน 500,000 บาท เพื่อชำระหนี้เงินกู้ นั้นโจทก์

และพยานโจทก์ต่างก็เบิกความว่าเป็นข้อบังคับของจำเลยที่จะให้ผู้กู้ทำหนังสือดังกล่าว มิฉะนั้นจำเลยก็จะไม่ให้กู้หรือเรียกเงินกู้ที่ค้างชำระคืนทันที โจทก์จึงจำเป็นต้องทำบันทึกให้ ดังนั้น การที่โจทก์ทำหนังสือประกอบการออกเช็คให้จำเลยดังกล่าวจึงมิได้เป็นไปโดยความสมัครใจตามความเป็นจริงและเมื่อพิจารณาถึงการที่โจทก์มีคำสั่งห้ามธนาคารจ่ายเงินตามเช็คจำนวน 500,000 บาทตามเอกสารหมายเลข จ.11 และ จ.13 (อยู่ในสำนวนคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ข.1484/2533 ของศาลชั้นต้น) ซึ่งได้ระบุว่าเช็คพิพาทเป็นเช็คค้ำประกันประกอบกับบันทึกแจ้งความของโจทก์ที่สถานีตำรวจตามเอกสารหมายเลข จ.12 ซึ่งมีรายละเอียดตรงกับที่โจทก์เบิกความแล้วแสดงให้เห็นว่าโจทก์เห็นว่าเช็คพิพาทเป็นเช็คค้ำประกันจึงมีคำสั่งห้ามธนาคารจ่ายเงิน กับได้ไปแจ้งความไว้เป็นหลักฐานเมื่อฟังพยานหลักฐานโจทก์ประกอบกันแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าการที่โจทก์ออกเช็คธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาอินทามระ 832 เลขที่ 0842769 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2531 สั่งจ่ายเงินจำนวน 500,000 บาท ให้แก่จำเลยนั้น เป็นการออกเช็คเพื่อค้ำประกันเงินกู้ที่โจทก์กู้ไปจากจำเลยตามที่โจทก์อ้างเมื่อจำเลยนำเช็คพิพาทฉบับดังกล่าวไปฟ้องกล่าวหาว่าโจทก์ออกเช็คให้แก่จำเลยเพื่อชำระหนี้เงินกู้โดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2497 มาตรา 4 จึงเป็นการฟ้องคดีอาญาต่อศาลว่าโจทก์กระทำความผิด การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานฟ้องเท็จตามฟ้อง ที่จำเลยนำสืบปฏิเสธต่อสู้อ้างเหตุว่าเป็นการฟ้องตามความเป็นจริงจึงไม่น่าหนักหักล้างพยานโจทก์ได้ ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาลงโทษจำเลยในข้อหาความผิดนี้ต้องกันมานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น ส่วนกรณีความผิดฐานเบิกความเท็จนั้น เห็นว่า เมื่อจำเลยเบิกความในการพิจารณาคดีอาญาของศาลชั้นต้นตามเอกสารหมายเลข จ.2 ยืนยันตามฟ้องว่าเช็คพิพาทตามที่จำเลยฟ้องเป็นเช็คที่โจทก์ออกเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้จำเลย เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าโจทก์ออกเช็คพิพาทให้จำเลยยึดถือไว้เพื่อเป็นประกันหนี้เงินกู้ที่โจทก์มีอยู่ต่อจำเลย คำเบิกความของจำเลยย่อมเป็นความเท็จและเป็นข้อสาระสำคัญในคดี เพราะถ้าศาลชั้นต้นฟังว่าเช็คพิพาทโจทก์ออกให้จำเลยเพื่อเป็นการชำระหนี้เงินกู้ ศาลชั้นต้นก็อาจพิพากษาลงโทษจำคุกโจทก์ได้ ดังนั้น จำเลยย่อมมีความผิดฐานเบิกความเท็จตามฟ้องที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาลงโทษจำเลยในข้อหาความผิดนี้ต้องกันมานั้นศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้นที่จำเลยฎีกาว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องเพราะโจทก์ไม่ใช่ผู้เสียหายนั้น เห็นว่า คำว่า "ผู้เสียหาย" หมายถึง บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(4) การที่จำเลยนำความเท็จมาฟ้องโจทก์เป็นคดีอาญา และเบิกความเท็จในคดีดังกล่าว ถึงแม้ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์จะพิพากษายกฟ้อง แต่โจทก์ผู้ถูกฟ้องย่อมได้รับความเสียหายจากการกระทำของจำเลย โจทก์จึงเป็นผู้เสียหายตามกฎหมายและมีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ ส่วนที่จำเลยอ้างว่าโจทก์มีส่วนร่วมกระทำความผิดกับจำเลย จึงไม่มีอำนาจฟ้องนั้น เห็นว่า การที่โจทก์ออกเช็คพิพาทและเขียนหนังสือประกอบการออกเช็คให้จำเลย มิใช่เพื่อให้จำเลยนำมาฟ้องเท็จและเบิกความเท็จ โจทก์จึงมิได้ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยตามที่จำเลยอ้างที่จำเลยฎีกาว่าโจทก์สืบพยานเปลี่ยนแปลงเอกสารหนังสือประกอบการออกเช็คตามเอกสารหมายเลข จ.2 หรือ จ.5 ของคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ข. 1484/2533 ของศาลชั้นต้น ซึ่งต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 94 นั้น เห็นว่า หนังสือประกอบการออกเช็คไม่มีกฎหมายบังคับให้ต้องมีพยานเอกสารมาแสดงจึงไม่ต้องห้ามสืบเปลี่ยนแปลงแก้ไขฎีกาของจำเลยล้วนฟังไม่ขึ้นปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยข้อสุดท้ายว่า สมควรลงโทษจำเลยในสถาน

เขาและรอการลงโทษจำคุกให้จำเลยหรือไม่ เห็นว่า ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยฐานฟ้องเท็จมีกำหนด 1 ปีและเบิกความเท็จมีกำหนด 1 ปี รวมจำคุก 2 ปี และศาลอุทธรณ์เห็นว่าจำเลยได้บำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะโดยการช่วยเหลือสังคม จึงลดโทษให้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 หนึ่งในสี่ คงเหลือจำคุกจำเลยกระหนละ 9 เดือนรวม 2 กระหนเป็นจำคุก 18 เดือนนั้น นับว่าเหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งรูปคดีแล้ว ไม่มีเหตุที่ศาลฎีกาจะเปลี่ยนแปลงแก้ไข ส่วนที่จำเลยขอให้รอการลงโทษจำคุกให้นั้น เห็นว่า การที่จำเลยนำความเท็จมาฟ้องโจทก์และเบิกความเท็จนั้น ก็โดยเจตนาให้โจทก์ต้องโทษทางอาญา หากศาลเชื่อว่าเป็นความจริงดังคำฟ้องและคำเบิกความของจำเลยแล้วโจทก์อาจถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุกได้ ถือว่าเป็นการกระทำที่เป็นภัยร้ายแรงต่อสังคมจึงไม่สมควรรอการลงโทษจำคุกให้จำเลย ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้นเช่นกัน" พิพากษายืน

องค์คณะ

วิชัย วิสิทธิ์วงศ์ · พิชัย เตโชพิทยาอุล · วินัย ตูลย์ภักดี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3963/2543>